

KAKO ČITATI GERBIN: PUT GRABROVICE

Čari creskog Gerbina

LUBENICE - U svakom novom prostoru većina posjetitelja motivirana je upoznati intrigantne točke interesa. Cjelovita slika ambijenta postiže se pješačkom kulturom koja stvara smisao za percepciju okoline, a onda i njezinu zaštitu.

Na području zasebne mikroregije otoka Cresa, poluotoka Pernat ili kako ga domaći stanovništvo naziva Gerbin (jugozapadni vjetar), postoji mnoštvo puteva, staza koje vode prema: pojedinim (ne)naseljenim mjestima; obradivim poljima; sakralnim građevinama; zanimljivim točkama, kao što je mergar - prostor gdje se obavlja mužnja ovaca, ili prirodni oblici vidikovaca za pojedina mjesta.

U isprepletenoj pješačkoj mreži raznovrsnih puteva svakako treba istaknuti trasu od, kreće li se iz Lubenica, desetak kilometara do pastirskog stana Grabrovice, nekadašnje atraktivne lokacije vlastele Petris (Petrić) iz Cresa, na najsjevernijem dijelu poluotoka Pernat.

Pristup do same Grabrovice moguć je iz Lubenica, po hrptu zapadne ravnice poluotoka Pernat, bez da se dotiče selo Pernat (oko sat i pol), zatim iz sela Pernat čime se direktno kreće po tzv. glavnom putu (oko 45 minuta), te morskim putem, odnosno iz pozicije plaže koja je u bliskoj prošlosti služila kao pristanište za ukrcaj boksita (oko pola sata).

Premda domaći otočno stanovništvo iskazuje volju i interes za kontinuiranom brigom o putevima, naročito između pojedinih naselja/zaselaka te između obradivih polja, ipak je uočljivo kako se širina puteva smanjuje, dok pojedini putevi znaju biti i potpuno zapostavljeni.

Inicijativa Centra za održivi razvoj bila je da projektom pod nazivom "Kako čitati Gerbin: put Grabrovice", za ishodišnu točku uređenja i čišćenja, odnosno nužno minimalnu interpretaciju staze, obuhvati relaciju na potezu: Lubenice – Križanja (sv. Anton), uz zaobilaznje sela Pernat – pastirski stan Grabrovice – plaža (draga Grabrovice).

Putevi su na nekim dijelovima bili posve obrasli

U nekoliko vikend-akcija složna ekipa volontera i članova Centra prihvatljivo je uredila navedeni put s nužnim intervencijama. U svim prilikama bile su zastupljene raznovrsne generacije i podjednaki omjer spolova. Osim samoga čišćenja od raslinja, suhog granja i ponekog debla, na pojedinim mjestima djelomično se uređivao suhozid te sklanjalo kamenje s puta.

Staza "Put Grabrovice" u službenoj verziji započinje iza mjesnog groblja u Lubenicama, te do same plaže (draga Grabrovice) prolazi granicom između submediteranske i prave mediteranske klime, uz zastupljenost bogate vegetacijske vrste otoka Cresa - crnike, tipičnih predstavnika makije i ljekovitog bilja (planika, vrijesak, mirta, kadulja, kovilja, mlječika i dr.). Odnosno spoznaje se najatraktivniji i najvrjedniji resurs - prostor: prirodni ambijent i ljudskom rukom stvorene vrijednosti.

Unutar šireg prostora lokaliteta Grabrovice svakako treba istaknuti dodatne specifičnosti; starost šume primorskog hrasta procjenjuje se na oko 50 godina, na oko dva

kilometra sa zapadne strane nalazi se lokva, tj. izvor koji nikada ne presušuje, put od Grabrovice do plaže (uvala D. Grabrovice) bogat je niskim raslinjem i travama (salsom, metvicom, margizom, koromačom), na području sjeveroistoka oko dva-tri kilometra od Grabrovice, pojavljuju se stabla divlje masline i bogate površine kadulje, istočna strana Grabrovice obrasla je makijom i visokim stablima crnike kao zaštitni karakter protiv erozije tla.

Zapravo, prema zamisli Centra ova je staza samo dio 'kružnog toka' koji obuhvaća kopneno-morsku varijantu na relaciji: mjesto Lubenice – pastirski stan Grabrovice – plaža Grabrovice (draga Grabrovice) – barkom na lubeničku plažu Na Luku – mjesto Lubenice. Kao tromjesečna građanska inicijativa pod nazivom "Naš doprinos zajednici", projekt Centra "Kako čitati Gerbin: put Lubenice" financiran je od strane Zaklade za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva iz Pule.

Staza je srednje zahtjevnog karaktera, za sve generacije uz obaveznu prikladnu obuču i dovoljnu količinu vode te efektivni hod u oba pravca traje oko pet sati (Lubenice – uvala Grabrovice - Lubenice). Označena je klasičnim drvenim putokazima i oznakama Centra. Ako izbjegnute susret s usidrenim plovilima, naići ćete na jednu od vrlo ugodnih robinzonskih plaža gdje ćete zaista uživati u kupanju i ostalim čarima prirode bez opterećujućih potreba svakodnevice.

Mario ŠLOSAR

Staza je uređena dobrovoljnim radom